

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: ANLIN
Telefon (direkte): 37017331

Deres ref.:
Vår ref.: 2010/1646-9

Vår dato: 13.03.2015
Løpenr.: 9314/2015

Høringsuttalelse - Oppheving av kommuneloven kapittel 5 B samkommune

Vedlagt følger høringsuttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet høringsbrev av 9. januar 2015 om oppheving av kommuneloven kapittel 5 B.

Vennlig hilsen

Anne Kristin Lindseth
Rådgiver

Saksframlegg

Dato: 13.02.2015
Arkivref: 2010/1646-5275/2015 /
026

Saksbehandler: Anne Kristin Lindseth

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
15/33	Fylkesutvalget	10.03.2015

FORSLAG TIL HØRINGSUTTALELSE - OPPHEVING AV KOMMUNELOVEN KAPITTEL 5 B SAMKOMMUNE

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget støtter ikke departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B Samkommune.
2. Fylkesutvalget støtter departementets forslag om en lang avviklingsperiode frem til 1.1.2020 for eksisterende samkommuner, forutsatt at samkommunemodellen oppheves.
3. Fylkesutvalget anbefaler at eksisterende samkommuner kompenseres for de økonomiske konsekvensene ved avvikling av samkommunen, forutsatt at samkommunemodellen vedtas avvirket.

Behandling i fylkesutvalget - 10.03.2015:

Maiken Messel fremmet følgende forslag til nytt punkt 1:

1. Fylkesutvalget støtter departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B Samkommune.

.....

Votering:

Maiken Messels forslag til nytt punkt 1 og fylkesrådmannens forslag til punkt 2 og 3 ble enstemmig vedtatt.

Dermed var følgende vedtatt:

4. Fylkesutvalget støtter departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B Samkommune.
5. Fylkesutvalget støtter departementets forslag om en lang avviklingsperiode frem til 1.1.2020 for eksisterende samkommuner, forutsatt at samkommunemodellen oppheves.
6. Fylkesutvalget anbefaler at eksisterende samkommuner kompenseres for de økonomiske konsekvensene ved avvikling av samkommunen, forutsatt at samkommunemodellen vedtas avviklet.

2. SAMMENDRAG

Fylkesrådmannen støtter ikke departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B. Under forutsetning av at samkommunemodellen vedtas avvirket, støtter fylkesrådmannen departementets forslag om en lang overgangsperiode for avvikling av eksisterende samkommuner frem til 1.1.2020. Fylkesrådmannen anbefaler videre at eksisterende samkommuner og deres deltakerkommuner kompenseres økonomisk for konsekvensene av en eventuell avvikling av samkommune, forutsatt at samkommunemodellen vedtas avvirket.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i høringsbrev av 9. januar 2015 å oppheve kommuneloven kapittel 5 B, som gir bestemmelser om adgangen til å etablere samkommuner. Høringsfristen er satt til 13.4.2015.

Det eksisterer i dag to samkommuner, Innherred samkommune og Midtre Namdal samkommune. De to samkommunene ble etablert som forsøk i henholdsvis 2004 og 2005 med hjemmel i forsøksloven, og har siden den gang utviklet seg til dagens samkommuner.

I april 2010 sendte Kommunal- og regionaldepartementet ut et høringsnotat med forslag om å lovfeste samkommunemodellen.

Fylkeskommunen leverte høringsuttalelse til høringen om lovfesting av samkommunemodellen i 2010. Ved behandling av høringsuttalelsen fattet fylkesutvalget følgende vedtak:

- “1. Fylkesutvalget mener at det vil være bedre å endre kommunestrukturen enn å benytte samkommune som svar på de små kommunenes kompetanseutfordringer. Dersom en ikke ønsker å gjøre endringer i kommunestrukturen kan samkommuner være en tjenlig modell.
2. Fylkesutvalget støtter at kommuner og fylkeskommuner skal kunne være deltakere i samme samkommune.
3. Fylkesutvalget anbefaler at det stilles krav om kvalifisert flertall ved vedtak om deltagelse i og uttreden av en samkommune.
4. Fylkesutvalget anbefaler ikke at man avgrenser samkommunens rett til å eie selskaper.”

Høringsrunden og etterfølgende lovarbeider resulterte i et lovvedtak om å tilføye et nytt kapittel 5B om samkommune til kommuneloven. Bestemmelsene trådte i kraft 1. juli 2012.

Det fremkommer av høringsnotatet at departementet mener at

“kommunesamanslåing er ei betre løysing for ein kommune som treng å samarbeide på så mange tenesteområde som samkommunen gir høve til. Kommunereforma skal leggje til rette for ein kommunestruktur som ikkje gjer det absolutt nødvendig for kommunane å inngå i interkommunalt samarbeid for å kunne løyse dei lovpålagde oppgavene sine.

Eitt av hovudargumenta for å innføre samkommunemodellen var at han ville gi høve til eit langsiktig, forpliktande og heilskapleg samarbeid som kunne bidra til gode fagmiljø og betre kvaliteten på tenestene i kommunane. Det meiner departementet i stor grad kan gjerast på andre måtar.”

Departementet fremhever videre at lokaldemokratiet blir best ivaretatt gjennom direkte folkevalgte organ. På bakgrunn av ovennevnte argumenter velger departementet å fremme et forslag om å oppheve adgangen til å etablere samkommuner og avvikle de to samkommunene som eksisterer i dag.

Departementet foreslår videre at eksisterende samkommuner skal være avviklet innen 1.1.2020 og at nye samkommuner ikke kan opprettes etter lovendringens ikrafttredelse.

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

Under behandling av høringsnotatet med forslag om å innføre samkommunemodellen i 2010, ga fylkesrådmannen uttrykk for at en mener det er bedre å endre kommunestruktur enn å benytte en samkommunemodell for å løse kompetanseutfordringene i små kommuner. Fylkesrådmannen er fortsatt av denne oppfatning.

Fylkesrådmannen mener imidlertid at samkommunemodellen fortsatt kan være en tjenlig samarbeidsmodell for små kommuner, som et alternativ til kommunesammenslutninger. Det er etter fylkesrådmannens syn viktig å sikre kommunalt selvstyre også når det gjelder valg av modell for løsning av offentlige oppgaver.

Departementet viser i høringsnotatet til at de som i dag samarbeider i form av samkommunemodellen kan finne andre egnede løsninger lokalt, for eksempel i form av interkommunalt samarbeid. Etablering av interkommunale selskaper har vært en av formene

kommuner og fylkeskommuner har benyttet for interkommunalt samarbeid. Departementet har nylig hatt et forslag om endringer i lov om interkommunale selskaper ute på høring. Dersom departementets forslag i høringsnotatet om endring i IKS-loven blir vedtatt, vil dette ytterligere redusere utvalget av alternative samarbeidsformer mellom kommuner og fylkeskommuner.

På bakgrunn av drøftingen ovenfor kan ikke fylkesrådmannen støtte departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B om samkommunen.

Under forutsetning av at det vedtas å avvikle samkommunemodellen, støtter fylkesrådmannen departementets forslag om en lang overgangsperiode frem til 1.1.2020 for de to eksisterende samkommuner.

Under forutsetning av at samkommunemodellen avvikles anbefaler fylkesrådmannen at de to eksisterende samkommunene får økonomisk bistand til avviklingsprosessen, slik at de kan gjennomføre avviklingen av modellen uten at deltakerkommunene påføres for store økonomiske belastninger.

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen støtter ikke departementets forslag om å oppheve kommuneloven kapittel 5 B. Under forutsetning av at samkommunemodellen vedtas avviklet, støtter fylkesrådmannen departementets forslag om en lang overgangsperiode for avvikling av eksisterende samkommuner frem til 1.1.2020. Fylkesrådmannen anbefaler videre at de eksisterende samkommuner og deres deltakerkommuner kompenseres økonomisk for konsekvensene ved avvikling av den aktuelle samkommune, forutsatt at samkommunemodellen vedtas avviklet.

Vedlegg:

Høyring - avvikling av samkommunemodellen

